

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:		Főszerkesztő:	Egyes szám ára 4 fillér.
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.		Dr. VARGA LAJOS.	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "		Felelős szerkesztő:	Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.
		SZATHMÁRY ZOLTÁN.	

Politika.

A mesebeli elégedetlenség, mi a darabont ujságok tanúsága szerint a kormány ellen tüzelte a vasutasokat immár teljességében megszünt. Még a papiroson is, mert egyebütt aligha létezett.

A fizetést rendező törvényjavaslatot és a szolgálati pragmatikát törvényhozási hozzájárulás után a királyi szentesítéssel ő felsége is ellátta és törvényerőre emelkedve, a sérelmeket orvosolja és a józan vágyakozásokat a megengedett mértékben kielégíti.

Mielőtt a szentesítés a nagy nyilvánosságra jutott, lehetetlennél lehetlenebb hírek kerültek forgalomba. Nem kevesebről volt szó, minthogy ő felsége desavouálni akarja a kormányt. Ennek a hírek a pertraktálása arra volt jó, hogy odaállhassanak haladóék a nép elé és elmondhassák a szinte szájalmasan együgyű vádat:

Ime még a koronának sem kedves ez a kormány! A rágalom azonban nagyon rövid életű, hamarabb hervad el, mint egy utszéli tiszta-

virág. A tények beszélnek és a száraz hivatalos stílus is rejt magában annyi ékes szólást, hogy tönkre silányítson minden gazdátlan, de amellett célzatos hazudozást.

Marokkóban megmozdult a föld. A kultura rabszija füzte az őserőket és a haborgásukban továbbra is vadnak maradt indulatok most elementáris erővel törnek föl. Az ágyutörök azon a vidéken a civilizációt jelenti és akik hivei az emberi előrehaladásnak, aggódva várják, hogy azok az ágyutörök eredményesen dolgozzanak. Mikor a nagy mindenséget átfogó kulturáról van szó, nincs helye semmi elzárkózásnak. A könnyzacskók kell, hogy kívül essenek ezen a játékon.

A néppárt lesben áll és mint valami kancsal lesipuskás, nem oda céloz, ahová lőnie kellene. Egyszerűen, minden szó nélkül tulateszi magát a koalíciós etikán és vadorzásra indul.

Ahol bármilyen halavány reménysége is van arra, hogy megvetheti a lábát, ott felüti a fejét és

gyűlöletes eszközeit mind hadba viszi, csak hogy eredményeket értesen el.

A fegyvertárs épenséggel nem úgy viseli magát, mint ahogy becsületos fegyverbarátnak viselkednie kell. Minden áron portyázni akar és csöppet sem törődik azzal, hogy portyázni nem korrekt dolog.

Amilyen azonban az adj Isten, olyannak kell lennie a fogadj' Istennek.

A koalíció többi pártjai könnyen módját ejthetik annak, hogy egy-kettőre leszereljék a néppárti hetvenkedést. Nagyon széjjel foszlott, szörnyen megviselt az a gyékény, amin a néppárt árul s ha még azt is kirántják alóla, a karóhoz kötött szegény legények módján sirhatják majd vissza azokat a szép napokat, mikor még sikerült politikai szerepet vinniük.

Minden beteges elfogultság dacára, a mai idő már nem alkalmas arra, hogy bárki is felekezeti széjelhuzások árán érvényesüljön. A néppártnak ma még sikerül ez, mert vannak — sajnos — leragadt pillák meg álmos szemek. De könnyen ki lehet nyitni azokat. (ml.)

Schumann-dalok.

I.

Chiarina.

Künn alkonyat . . . Mély szomorúság árad
A sárguló, vén billentyűk alól . . .
A zongora szent, részegítő lelke
Egy halkuló elégiát dalol.

És lágyan, mint a hamvadt gyertyalángból
Lehelő kékes, vézna füstszalag,
Felpárolog a bársonyos homályba
Sok vérszegény, fehér leányalak.

A vágyaim . . . Hig, satyna páratestük
Uj csókokért oly lázasan remeg
És lángragyujtják szomjazó ajakkal
Búsan keringő, bágyadt véretem.

Halk, sóhajos melódiák subannak
A sárguló, vén billentyűk felett,
S a formarakó, színülő sötétség
Befátyoloz két csókoló fejet . . .

II.

A nóta vége.

Szilaj, ujjongó dal kacag élém,
Öröm sikolt a barna tömb szívében . . .
És minden húr: sok rezgő ére-ideg
Tombol, nevet, mint én valaha, régen.

De másoké már ez a vig zene,
Ott orgyáz már idegen erekből, —
A mi örömünk porladó halott,
Csak visszajáró lelke zeng felettem.

Az ablakon behull az alkonyat,
Reánk lehel ha-k bánat-árvákat,
S belézők a vig, derült mesébe,

Megejt néma, tompa fájdalom
És írva reszket, mélyen elhalón
A gyászzene: a vidám nóta vége . . .

Franyó Zoltán.

Nyári bál.

Irta: Csáth Géza.

I.

Három pincér siet előre föl a lépcsőknél
nagy tálakkal, előrehajolva. És köröskörül
az asztaloknál már vacsoráznak. Tiszta
üvegű kerti gyertyalámpák égnek az asztalok
és — minthogyha a zenekarban csak
a háromszöget ütögetnék csendesen, ugy eső-
rögnék az asztaloknál a kések és a villák.

2.

Beszédet alig hallani és a leányok
tisztá, hideg csillogású szemein a gyertya-

lángoeskák aprón tükröződnek. De ezt csak
akkor látni, ha egészen közelről nézzük a
szemüket, különben azt gondolja az ember,
hogy valami fátyolos, vörös csillogás az
egész, amely a mélyből jó. Talán egy apró
cs pben vér ömlött ki a kristályos csillogású
látó lencsére. És attól volna!

3.

Az ajkuk, a leányok ajkai még haloványak
és a mezitelen ideges nyakukon egy apró
izmoeska rándul meg néha egy pillanatra.
Es a fiuk háta és válla emiatt reszket
össze szerteszét. Mintha könyeik a szemük-
ből a torkukon keresztül forró cseppekben
subannának és szivárognának le a szívükre.

4.

És mialatt hosszú futommal felesendül
a muzsika, mindannyian, a lányok és a fiuk
is úgy érzik, hogy a cimbalom bugyborékoló,
pattogó hangjai fájdalmat okoznak és
kint árasztanak mindenüvé. Az öregek pedig
— az ő szüleik és azok, akiknek ez már
nem fáj — közömbösen bámulnak be a tánc-
terem ablakán, ahol a lusta hajlodozással mos-
sák a padlót igen öreg paraszt asszonyok.
Néman mossák a padlót.

„Hajdumegyei Népbank mint szövetkezet“ intézeti helyiségét Piac-
utca 69. sz. alá a „Kereskedelmi és Iparka-

mara“ épületébe (a megyeházával szemben) helyezte át.

Politikai hírek.

Horvát obstrukció. Zágrábból jelentik nekünk, hogy ott az utóbbi napokban a horvát-szerb koalíció több tagja bizalmas eszmecsere folytatólag a politikai helyzetről, főleg pedig a magyar parlamentben az őszszel megindítandó akcióról. Supiló és Pribicsics, akik a legutóbbi obstrukciót rendezték Budapesten, a legélesebb harc folytatása mellett érveltek.

— Nem engedünk semmi áron! — tüzelte Supiló az ő horvát elvtársait. Meg kell buknia nemcsak Rakodczaynak, de Wekerlének is, aki ezt a harcot felidézte!

Annai bizonyos, hogy a horvát koalíció ismét nagyon harcias hangulatban van és bizonyosra vehető, hogy a szeptemberben megtartandó értekezleten a horvátok az obstrukció folytatása mellett fognak dönteni.

A helyzet. Csodálatos gyorsasággal hallgattak el azok a hírek, amelyek a néppárt kiválásáról, a koalíció bomlásáról szóltak. Az aktákat egyelőre már le lehet zárni. Azt hittük, vége a politikai kánikulának, azt hittük, hogy most már a tanácskozások, tárgyalások, kisebb és nagyobb események egész sora következik, azonban nem így történt, a szenzáció elmúlt, az affér legalább is teljesen fel van függesztve hosszú időre. Annál érdekesebb ez az ideiglenes megoldás, mert hiszen a kiválás petárdái néppárti részről jöttek. A helyzetet, amely az affér elintézésékor várható, tisztábbá teszi az, hogy magában a néppártban teljesen érvényesül a többségi elv, a kisebbség — amiut ez a példa is mutatja, — ha még olyan szenvideyes is, alárendeli akaratát a higgadtabb többségnek. A néppárti incidentstől eltekintve a helyzet olyan, hogy szorosabb értelemben vett politikai elvi jelentőségű kérdések nem állanak homlokterében. Amikor a parlament az őszszel megkezdí munkáját, a nagyobb és régen várt ügyeken kívül — amilyen a kiegyezés, a költségvetés — a részletek nagy sokaságával fogja szemben találni magát. Értesülésünk szerint főképp az igazságügyi és a kereskedelmi minisztériumhoz felszínre sok, teljesen előkészített, apró, de azért nagyon

fontos kérdést, amelyek elintézésével az ország széles rétegének az érdekei nyernek kielégítést.

A legközelebbi minisztertanács.

A kiegyezési tárgyalások.

A jegybank dolga.

— augusztus 28.

Wekerle Sándor szeptember 9 dikéi minisztertanácsra hívta egybe minisztertanácsait. Akkoráig az összes miniszterek Budapesten lesznek.

Itt lesz Kossuth Ferenc is, aki a jövő héten érkezik haza Karlsbadból. A minisztertanácsra meghívták Rakodczay bánt is, hogy a horvát ügyekről referáljon a magyar kormánynak.

A minisztertanács elsősorban megfogja állapítani az őszi ülészak programját és az előterjesztendő javaslatok sorrendjét. Foglalkozni fog a néppárt és a függetlenségi párt közti ellentétekkel is, melyeket előreláthatólag teljesen el fognak simítani.

Szeptember 10-én folytatni fogják a kiegyezési tárgyalásokat az osztrák kormánnyal. A kiegyezés nagyjában véve készen van és csak egyes kérdések finálizálása van hátra.

A kiegyezési javaslatokat a kormány mindjárt az új ülészak megnyitása után előterjeszti.

A jegybank dolgát a kiegyezési ügyektől teljesen elválasztották. Valószínű, hogy a jegybank szabadságát meghosszabbítják. Erre enged legalább következtetni Wekerlének az alábbi kijelentése, melyet a napokban egy függetlenségi képviselő előtt tett:

— A készfizetések fölvétele — mondotta a miniszterelnök — kiszámítható nagy előnyököt hoz az országnak s ha az osztrák kormány hozzájárulásával megvalósíthatjuk, jótévi hatását érezni, élvezni fogja az ország ipara, gazdasága és kereskedelme, jóllehet bizonyos átmeneti nehézségeink lesznek.

Ezeket a nehézségeket hamar le fogjuk gyűrni, de arra már nem vállalkozom, hogy e nehézségeket fokozzam azzal a megrázó kóddással, amivel a közös banktól való hirtelen elszakadásunk jár.

Egyház és iskola.

Beiratások a Dóczy-intézetbe. A debreceni ev. ref. egyház leánynevelő intézetében az 1907—8. iskolai évre a beiratások augusztus hó 29-étől szeptember 2-áig esz-közölhetők a tanítézet helyiségében az igazgatói irodában naponként délelőtt 9—12, délután 3—5 óráig. Beiratás alkalmával az előző évi iskolai bizonyítvány s a kezdő és új növendékek születési bizonyítványa, keresztlevele okvetlen előmutatandó, bizonyítvánnyal igazolandó az is, hogy a tíz éven aluli gyermekek védhímlővel egyszer, az idősebbek kétszer oltattak. Beiratás alkalmával fizetendő egy elemi iskolai növendékért dologiák címen 10 korona, tanítási díj első félévre 10 korona, nyugdíjilleték 30 fillér, egy felsőbb leányiskolai I—IV. osztályú növendékért dologiák címen 10 korona, tanítási díj első félévre 20 korona, nyugdíjilleték 7 korona, összesen 37 korona, egy felsőbb leányiskolai V—VI. s egy tanítónő-képző intézeti tanulóért dologiák címen 10 korona, tanítási díj első félévre 30 korona, nyugdíjilletékül 7 korona, összesen 47 korona. Szeptember 5-től kezdődőleg a beiratkozó köteles késésének okát igazolni. — Az igazgatóság.

Egyházi törvények. Az 1907. évi november hó tizedikén megnyílt második budapesti országos református zsinat-alkotta egyházi törvények példányonként 3 korona 24 fillér (azaz három korona huszonnégy fillér) beküldése mellett portómentesen megrendelhetők Debrecenben (városháza) Keresztessy István nyomdai művezető urnál, kit az egyetemes konvent a példányok rak-tározásával és őrizetével megbízott. Kelt Debrecenben 1907. évi augusztus hó 27. Sass Béla református theologiai akadémiai tanár, zsinati jegyző.

A kegyesrendi róm. kath. főgimnáziumban a beiratások sorrendje a következő lesz: Szeptember 2-án délelőtt az

5.

A lámpák fénye kisurran a teremből és fokozza a fájdalmat, amelyet a muzsika szer-teszét fölkelített... Azoknak a lányoknak, akik most nagy, mély lélegzéssel zokogni szeretnének, reszketni kezd a bokája. Ugy, hogy attól lehet félni, hogy a finom, selyem, lyukaesos harisnya összepiszkolódik vagy elszakad.

6.

Az öregek arcán s azok arcán, akiknek mindez egyáltalán nem faj, gyenged, jókedvű mosoly pislákol. Ők elégedetten simogatják a hófehér abroszokat és esendes szavakkal fordulnak a rózsaszínruhás leányokhoz, akik semmitse felelnek nekik.

7.

A rózsaszínruhás leány ruhájában apró kis üveg nedűje bujdosik, lázálmos illatot árasztva, amely a viola d'amur hangjára és az éjszakában messze vágató, fehér lovak szilaj horkanására emlékeztet.

8.

Az asztaloknál egy pillanatra mindenki elhallgatott. A széttört halott szívek, amelyek kö-

röskörül a földben el vannak ásva, felzokognak mint nedves és hűvös lehellet, amely a tő felől — és köröskörül mindenfelől — ráereszkedik az emberek mellére.

A lámpák fehér és rózsaszínű fénye pedig ijedősen, fáradtan visszaurran a terembe.

9.

A rózsaszínruhás leány karcsu bokája megindul a padlón lassu lépésekkel. És sok fekete és színes boka csuszkal, lebeg már a padló felett. Minden mozdulat annyira fáj, mint egy hervadt emlék, mint egy tearózsa, mint egy tearózsaillatu emlék, amelyre valahol a letarolt ősi erdőben estefelé reá akad a férfi, aki fiatal feleségét elvesztette.

10.

A rózsaszínruhás leány hajában tearózsa van. A cello halványlila hangjai ott kerengenek körülötte s a rózsaszín ruháján szentved emiatt, mint egy fehértestű meztelen leány, amelyet el akar kapni a mélységes kék folyóvíz sodra.

11.

Finom por szűrődik a levegőbe, bár a táncolók lábai nesztelenül és vigyázva suhannak és a hangok úgy surranak át a ter-

men, mintha mindaz, ami belőlük rossz és nem szép volt, beleszűrődött volna az apró porszemekbe. A kékesen aranyló porszemek pedig hosszú hullámokban csókolóznak a levegőbe cikázva a lámpák körül és beleszállva a hangszerekbe.

12.

A rózsaszínruhás leány arcára egy porszem se szállott. Egyetlen porszem se szállott. Egy porszemecske se szállt.

13.

De a hajában elhervadt a tearózsa és könnyű kicsiny bokái reszketnek. Ugy reszketnek, mint amikor a jövő sejtelve reáfu az erdőre és a fiatal fák borzadásukban és félelmükben meghajlanak előtte. Csak egy virág nem mozdul meg, benn a sűrűben sok giz-gaz között elhagyatva. Ez elátkozott virág, mert embervérből táplálkozik.

14.

A rózsaszínruhás leány fehér kis cipője véres. És a tearózsa a hajában, a tearózsa is egészen elfonnyadt. És a fehér, puha homlokán, a fehér, meleg homlokán is egy apró, sötétvörös vércsepp van. Hogy hívják ezt a leányt és honnan jött? Hiszen a többi leány-

Női cipők

nagy választékban és legolcsóbb árak mellett a „Központi cipő és kalap áruházban“

Dréher söröcsarnok mellett. Telefon 435. szám.

I. A), I. B) és II. A), II. B) osztály, délután III. A) III. B), IV. és V. osztály; szeptember 3-án délelőtt VI., VII. és VIII. osztály helybeli katolikus tanulók részére; szeptember 3-án délután az I. A), I. B) osztály és II. A) II. B) osztály; szeptember 4-én délelőtt III. A), III. B), IV. és V. osztály; délután a VI., VII., VIII. osztály helybeli más vallású és vidéki tanulók részére. A gimnáziumi I. osztályba csak oly tanuló vehető fel, aki a 9-ik évét betöltötte és 12 évnél nem idősebb. A 9 évnél fiatalabb tanulók felvételére a vallás- és közoktatásügyi miniszter ad engedélyt, a 12 évnél idősebb tanulók felvétele felett a tanári testület határoz. A beírásra a szülő, vagy ezek megbizottja kíséretében jelentkezik a tanuló az igazgatóságnál s itt felmutatja az előbbi tanévről szóló iskolai bizonyítványát, továbbá a születési okmányát s szabályszerű orvosi bizonyítványt a sikeresen megtörtént első himmlőltásról s ha a tanuló 12 éves, az újraoltásról. Míg a tanuló ezen okmányokat be nem mutatja, addig magát az intézetbe véglegesen fölvetnek nem tekintheti. A felvételi díj 11 korona. A tandíj minden osztályban 60 korona, melynek lefizetése négyszer, u. m. a beíráskor, december, március és május elsején körül 15-15 koronás részletekben is történhetik. Tandíjmentességre csak oly szegény tanuló tarthat igényt, akinek a négy alsó osztályban a rendes tantárgyakból legfőbb 2 elégséges tanjegye, a felső négy osztályban legfőbb 1 elégséges tanjegye van. Első osztályu tanulók csak a második félévben folyamodhatnak tandíjelengedésért. A javító-, pótló- és magánvizsgálatok a tanév megkezdése előtt augusztus 30. és 31. napján tartatnak meg. A tanév szeptember hó 5-én, délelőtt 8 órakor nyitattik meg. Az igazgatóság.

Beiratások a helybeli iparos tanonciskolában az 1907-8. tanévre folyó évi szeptember hó 5-én délután 5 órakor veszik kezdetüket. Felhivatnak a tanoncotartó iparos mester urak, hogy ápril, május, június, július és augusztus hónapokban szegődött tanoncikat, a fent kitett időtől kezdve, mindennap délután 5-7 óráig, szeptember hó 10-ig multhatatlanul irassák be, mert azontul jelenkezők, mint mulasztók fognak az iparhatóságához bejelenteni. Az új tanoncok 4 kor. 50 fillér, a már iskolába járt tanoncok 4 kor. tandíjat kötelesek fizetni. A városi tanácsnak 9155-907. sz. a. kelt végzése

nak nem véres a cipője. És a többi leánynak nincsen vér a homlokán. Hogy hívják ezt a leányt és honnan jött. Honnan jöhetett?

15.

Erre a kérdésre felelni senkise tud itten. Pedig a cello árva hangjai a lány apró cipőskéinek meleg vérfoltjaiért sirnak. És emiatt könnyes a szeme a két szomorú arc, egyforma arcú fiúnak is, akik ismeretlenül, sápadtan keresztül mentek és szemekkel és ajkakkal mindvégig a véres cipőket nézték. De azután hirtelen eltűntek a nagybőgő hangjainak kusza, sötét, veszedelmes mélysegeiben.

16.

A lány rájuk se nézett, csak a tearózsza hullott ki a hajából, mint valami reszkető, messziről jövő jalkiáltás, amely egy sötét szobán jön keresztül. Olyan szobán, amelyikben tegnapelőtt meghalt valaki. Vagy egy öreg, sovány leány, vagy egy fiatal, szűz fiu.

17.

De hát ki ez a lány?
Senkise tudja, hogy honnan jöhetett és mit akar?
És miért véres a cipője?

18.

Már tudom, hogy ki ez a lány.
Már tudom, hogy kiosoda.
Jaj, már tudom.

folytán minden felszabaduló tanuló 1907 szeptember 1-től, a bizonyítványa kiadása alkalmával 40 fillért köteles fizetni. Debrecen, 1907 augusztus 28-án. Dóczy Gedeon ipariskolai igazgató.

A Kistemplom új kontönsben.

A renoválás befejezése.

Küldöttségi ülés az egyháznál.

— augusztus 29.

(Saját tudósítónktól.) A Kistemplom új toronytetőzete immár teljesen elkészült és az új bátyaszerű tetőzet igen érdekesen élénkíti a város külső képét.

Az építés előkészítésére kiküldött bizottság az építés befejeztével nem látja teljesen megoldottnak feladatát, éppen azért permanenciában van s így például tegnap délután is tartott ülést az egyház tanácstermében.

A gyűlésen Tóth István építész azon tervét vették tárgyalás alá, hogy az egész tornyot és templomot kívülről szintén vegyék általános renoválás alá. A falakat vakoltassák és a toronytető szürkésbarna alapszínére festessék be.

Ezen újabb renoválás három-ezer koronát emésztene föl a költségelőirányzat szerint.

A gyűlés kimondotta, hogy a költségelőirányzatot elfogadja és felhívja az építető Tóth István, hogy a renoválást azonnal kezdesse meg.

A bemeszeléssel egyidejűleg a templom pala tetőzetét is javítás alá veszik, amire tényleg nagy szükség volt. Holnap már felhúzzák a toronyra a függő állványokat és a renoválási munkálatokat megkezdik.

Városháza és vármegye.

A jog- és pénzügyi bizottság legközelebbi ülését a jövő hét hétfőjén tartja, délután 3 órai kezdettel. A tegnapi hirdett ülés azért maradt el, mert legfontosabb tárgyaival már kedden végzett a bizottság.

A faárak felemelése. A faárak felemelését javasló erdőmesteri javaslatot a tanács, mint megirtuk, kiadta véleményezés végett a gazdasági s intéző bizottságnak is. E bizottságot Király Gyula elnök tegnap hívta össze. Az ülés vasárnap délelőtt tíz órakor lesz, a városháza nagytermében.

Acsendőraktanya javítása. Acsendőraktanyában, mint jeleztük már, többrendbeli apró javítás vált szükségessé. A javítások dolgában Kovács József polgármester tegnap kezdte meg tárgyalásait a kerület parancsnokságával.

Az urkocsisok kérelme. Az urkocsisok egylete kérelmet intézett Debrecen városához, hogy az eddig adott 500 korona évi segélyt ezerre emelje föl. A kérelem dolgában a gazdasági bizottság vasárnap ad véleményét.

A „Debrecen” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

Irodalom.

(Balassa Bálint emlékezete.) A Felsőmagyarországi Közművelődési Egyesület emléktáblát állít a Csorbatón Balassa Bálintnak, a szomszédos Híbbén porladó vitéz poétának, a kegyeletes eszmének keresztülvitelére Berczik Árpádot kérték föl, aki egy hatalmas sziklát választott ki a tó mellett az emléktábla elhelyezésére. Berczik az emléksorok megírására Szávay Gyulát kérte föl, aki Balassa nevére a következő verset küldte be az egyesületnek:

Balassa Bálintnak szép emlékét őrzőm,
Andalgok a régi vitézi időkön,
Lovagok sok tettén, szerelmi esetjén,
Aranyszélű felhők esőnek eredtén,
Sasfészek nevelte, sas vala a lelke,
S a mikor akarta: turbékoló gerle,
A kardja véres volt, a lantja virágos,
Boldodtalansága dicsőséggel páros.

Hirek.

Vér a pusztán.

Szerelem és vasvilla.

Fejbevégtá társát.

— augusztus 29.

(Saját tudósítónktól.) Künn a pusztán nagy szerepet játszik a szerelmi ügyekben a vasvilla. Sok visszautasított szerelmenyer véres befejezést a vasvilla által, mely endszerint a szerencsés vetélytársat sujtja azyba-főbe.

Gyöngyi Lajos és Rácz János béres a Debrecen határában elterülő Vekerpusztán szolgáltak egymás mellett teljes egyetértésben. Barátságuk azonban csakhamar nyílt ellenségeskedéssé vált, mikor mindketten egy leánynak kezdtek udvarolni.

A csinos, szemrevaló leány Rácz Jánost tüntette ki kegyeivel s míg irányában élénk vonzalmat érzett, akárhányszor elutasította Gyöngyi Lajost, ki ezért sötét bosszút forralt társa ellen.

Bosszujával várt, várt legnagyobb nyugalmat színlelve a legközelebbi alkalomra, mely végre tegnap érkezett el. Tegnapi délelőtt a tarlón összetalálkoztak. Az élesen összetűző szemekben egy dühös villanás s a következő percben a Gyöngyi Lajos kezében lévő vasvilla nagyot suhant a levegőben s borzasztó erővel sujtott Rácz Jánosra, kit fején talált az ütés, úgy, hogy eszméletlenül állapotban terült el a földön. Nagysokára akadtak reá a tanyabeliek, kik nyomban ápolás alá vették és bejelentették az esetet a csendőrségnek, mely megindította az eljárást a merénylő Gyöngyi Lajos ellen.

— Személyi hir. Fejérpatak László dr. udvari tanácsos, muzeumi igazgató két nappal itt időzés után tegnap a fővárosba visszautazott.

— Tüdős dr. a tüdővészről.

Tüdős Kálmán dr. tisztifőorvos, Debrecen városa képviselőjében, résztvett az orvosok most folyó pozsonyi vándorgyűlésén. Kitűnő főorvosunk tegnap előadást is tartott a gyűlésen, ezen a címen: „A tüdővészeselek szanatóriuma és házi gyógyítása”. Az előadó sajnálattal mutatott rá arra, hogy e legrettenetesebb kórt Magyarországon még mindig házilag kell jórészt kezelni, mert nincs elég szanatóriumunk. A felolvasót az előadás végén zajosan megéljenezték s értekezését az országos egyesület évkönyvében ki fogják nyomtatni.

— **Szabadságolás.** Somogyi Pál, az ev. ref. egyház főjegyzője tegnap hat heti szabadságáról hazaérkezett s már el is foglalta hivatalát.

— **Munkások a vonat ellen.** Nyiregyházáról jelenti tudósítónk: A debreceni-nyiregyházai vonalon harmadnapja kinos incidens történt. A 4708. számú személyvonatot, melynek egyik elsőosztályú kocsiában Meskó László államtitkár és Kállay Tamás országgyűlési képviselő ültek, Császárszállás közelében a munkások megdobálták. Az egyik hatalmas kődarab egyenesen az államtitkár fülkéjének ablakait törte be és az illusztris utazók feje fölött levő podgyászhalóba esett. Kállay Tamás a nyiregyházi állomásfőnök-nél azonnal bejelentette az esetet, ki rögtön feljelentést tett a rendőrségen az ismeretlen tettesek ellen. A rendőrségnek ez a nyomozása óriási nehézségekbe ütközik és habár megindult, eredményre nehezen fog vezetni és a tettesek bajosan kerülnek az igazságszolgáltatás kezébe. A merényletet valószínűleg mezei munkások követték el.

— **Utóállítás.** A Pavillon laktanyában a legközelebbi utóállítás szeptember 20-án tartják meg. A várost Szabó Kálmán tanácsnok fogja képviselni.

— **A 39-ik gyalogezred Fiumében.** A „Pesti Hirlap“ már hetekkel ezelőtt felvette azon eszmét, hogy a debreceni 39-ik gyalogezredet le kellene helyezni Fiuméba, hol a szinmagyar ezred feltétlenül megvédelmezné az ott haldokló magyar főlényt. A nevezett lap e mozgalma országszerte, de főleg Debrecenben és Bródban élénk viszhangot keltett. A hírt, a terv híreit is már mindenütt a legnagyobb örömmel fogadták. Tegnap óta aztán arra is van remény, hogy ez az óhajlás valóra fog válni. Fiume város tanácsa ugyanis felirati kérvényt intézett tegnap a honvédelmi miniszterhez, annak kieszközölését kérve a hadügyminiszternél, hogy a most készülő tavaszi helyőrségváltozások során a 39-ik gyalogezred, melynek törzse most ugyanis a zágrábi hadtest területén állomásozik, odakerüljön Fiuméba. Ha a kérés teljesül, ifjaink jövőre már a magyar tenger partján fognak szolgálni, az ottlakó magyarság teljes öröme.

— **Uj postai ügynökség.** A püspökladány-szeghalmi vasútvonal Úrmóshát állomásán, „Úrmóshát“ elnevezéssel 1907. évi szeptember hó 1-én postai ügynökség lép életbe, mely barhova szóló levélpostai küldemények, továbbá csak a belföldre, Ausztriába a megszállott tartományokba és Németországba szóló, 1000 korona értékű nem haladó pénz és csomagküldemények felvételével, továbbításával, leadásával és utalvány nemküldésben postatakarékpénztári ügyletek közvetítésével van megbízva. A postai ügynökség kézbesítési köre Hajnalzug, Kerekiszta, Középhát, Lipóthát, Nagyfehért pusztákra és Úrmóshát p. u. telepre terjed ki. A postaügynökség leszámolás, ellenőrzés és felügyelet tekintetében a püspökladányi posta-táv hivatalhoz tartozik és összeköttetését a Püspökladány és Szeghalom között közlekedő 278 és 277 sz. kalauz-postákkal, ezek útján a püspökladányi posta-táv hivattal és a 7414 sz. vonattal nyeri.

— **Mikor kell bevonulni?** A közös hadügyminiszter rendelete

értelmében a tényleges katonai szolgálatra bevonuló újoncoknak az idén, az eddigi szokástól eltérőleg, nem október 1-én, hanem október 16-án kell bevonulniuk. Az egyéves önkéntesek azonban, valamint az önkéntes szolgálatra jelentkező póttartalékosok az idén is október 1-én kezdik meg szolgálataikat. Viszont a közös hadsereg póttartalékosai október 3-án, a honvédségiek pedig október 6-án vonulnak be csapatfesteikhez.

— **Titkos gyógyszerek.** Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter a hivatalos lap mai számában valamennyi megyei és városi törvényhatóságokhoz rendeletet intézett a titkos gyógyszerek árusításáról. A rendelet szerint az 1903. évi 90 000 számú szabályrendelet, amely felfüggesztett, újra életbe lépteti, egyszersmind életbelépteti az említett szabályrendelet némely határozmányai kiegészítése céljából az 1904. évben 120 170—1903. szám alatt kiadott körrendelet határozmányait.

— **Francia szőlészek Debrecenben.** Denoir francia szőlész tegnap Debrecenbe érkezett s hosszabban megtekintette Szabó Kálmán orsz. képviselő százholdnál nagyobb területű mintatelepét, melynek termése országszerte híres. A francia szőlész sorra járja most az ország híresebb s nagyobb telepeit, előkészítvén ezzel egyuttal az őszi bevásárlásokat is.

— **A malmok üzemkorlátozása.** A budapesti malmok tudvalevőleg már megvalósították üzemük korlátozására vonatkozó tervüket. A malmok ez intézkedése a gazdák erős támadását vonta maga után, ez azonban a malmok elhatározásán mit sem változtat. A budapesti malmok kénytelenek voltak a rendszabályhoz nyulni, mert ha nem áll meg teljesen az az indoklás, hogy a lisztkereslet nem kielégítő, tény marad az, hogy a lisztkészletek felhalmozódása, illetve raktáron tartása a jelenlegi pénzdéragság mellett tetemes kamatvesztéssel jár. A budapesti malmokat az üzemkorlátozásukat ért támadások sem fogják visszarúszítani attól, hogy a nagyobb vidéki malmokat is rábírák az őrlés csökkentésére. Ebből a célból már legközelebb megindulnak a tárgyalások, amelyek valószínűleg eredménnyel fognak járni.

— **A közös konyha megalakítása.** A közös konyha megalakítása céljából vasárnap, szeptember elsején délelőtt 11 órakor a városháza kistermében nagy értekezlet lesz, melyre az előkészítő bizottság ezután hívja meg a terv híveit s az összes érdeklődőket. Itt említjük meg, hogy Nagyváradon tegnap alakult meg a közös konyha, két személy havi étkezése ott 52 koronába kerül.

— **Szomorú statisztika.** A belügyminiszter most küldte szét a múlt év elmebetegéről szóló kimutatásokat és az elmebajosok házilag való kezeléséről szóló ismertetését. Az évi jelentés szerint a magyarországi elmebetegek összesen 13078 beteg ápolatott. Az ápoltak közül meghalt 1344. Legtöbb elmebeteg volt a cselédek közül: 592. Legtöbb elmebajos volt a 36—40 év közötti egyének között. Örökös után 427 és utána követlen az alkohol élvezetétől volt a legtöbb — 320 — áldozata a rettenetes betegségének.

— **A Bokorhegy sorsa.** Tegnap igen érdekes kérvény érkezett be a városhoz. Többen arra kérik a várost, hogy bocsása rendelkezésükre, illetve adja el a Haláp mellett fekvő Bokor hegyet, melyen a vállalkozók

a Booskai kert mintájára egy ligetet óhajtanak létesíteni.

— **Bortermelők figyelmébe.** Azon szőlősgazdák, kik borital kedvezményben akarnak részesülni szeptember 15-ig jelentkezhetnek, még pedig a külsőségeken lakók a mezőrendőrkapitányságnál, a belterületen lakók pedig a belvárosi rendőrkapitányságnál.

— **Fa kedvezmény.** A városi alkalmazottak kérvényt fognak benyújtani a tanácshoz, hogy a város részükre kedvezményes áron adja a fát, olyformán, mint a vasutasok kapják az államtól.

— **A városi bérházak elszámolása.** A miniszter tegnap leiratban értesítette Debrecen városát, hogy a városi bérházak elszámolását nem veszi tudomásul s azt pótlások eszközlése végett visszaküldi.

— **Fürdőző debreceniek.** Tátrafüreden Szabó Lajos kereskedő s neje, Balogh Sándor kereskedő és leánya, Bikszádon pedig Ungvári Andor gazdálkodó s neje, Papanek István gazdálkodó s neje, Kereszthy Béláné máv. főmérnök neje és leánya, Gebauer Károly kereskedő üdülnek Debrecenből.

— **A muskátli-asztal mellől.** Színészek egymásról beszélgettek és amint Beregi Oszkára került a sor, Gyenes László így szólott:

— Zseniális fiu az Oszkár, törekvő, művelt, nagyon szeretem. Csak az a kár, hogy a kiejtése nem magyaros. Nem tud magyarul beszélni.

Faludy Antal végighallgatta ezt a kollégialis véleményt és másnap meginterjúholta Beregit:

— Te, tegnap éppen rólad beszélünk... Hogy vagy te Gyenessel?

— Ah, Gyenes kitünő ember, tetőtől-talpig gentleman, nagy szíves... Csak egy hibája van. Nem elég magyaros a deklamációja. Nem tud magyarul beszélni.

Faludy nevetve újságot el másnap Ivánfi Jenőnek:

— Te Jenő, be jól mulattam tegnap! Gyenes azt mondta Beregről, hogy nem tud magyarul beszélni és viszont Beregi Gyenesről mondta ugyanezt.

Ivánfi keserűen fölkaogott:

— Hahaha, ez igazán mulatságos! Pedig a dolog úgy áll, hogy az egész Nemzeti Színházban csak egy ember van, aki jól beszél magyarul és az én vagyok!... Engem pedig nem engednek szóhoz!

— **Polgári fiúiskolai beiratás.** A debreceni négyosztályú nyilvános magán polgári fiúiskolában (Abelesz-intézet Nemzetőr-u. 3.) a jövő tanévre szóló beiratkozásokat, naponta délelőtt 10—12 óráig fogadják el az igazgatóság.

— **Összeesett az utcán.** Nagy nép csődületet idézett elő a Hunyady-utcán ma délelőtt az, hogy egy szegény vidéki asszony Kalifáni Izidorné az utcán hirtelen összeesett. A mentőket kihívták s ezek beszélítették a kórházba.

— **Hűtlen cseléd.** Underleider Károlyné kossuth-utcai lakosnőtől valaki ellopt két értékes szuszut. Feljelentése után a rendőrség kinyomozta a tettest Kovács Teréz volt cselédje személyében, ki azonban a lopást tagadja, dacára, hogy a lopott érték tárgyakat megtalálták nála.

— **Válasz.** A tegnapi több helyi lapban közölve volt, hogy a városi jog- és pénzügyi bizottság ülésén a faárak 32 koronás, áremelését azzal indokolták, hogy a debreceni tűzifakereskedők a város összes fájáért ölenként 32 koronát ajánlottak. Mi debreceni tűzifakereskedők ezzel szemben kijelentjük, hogy mi a város fáját semmiféle áron nem kértük, annyival is inkább nem, mivel mi kizárólag 2—3 éves vágású szárazhegyi fát árusítunk. A debreceni tűzifakereskedők.

— **Mindenki**, mielőtt bevezetné a villamos világítást, kérjen költségvetést Földes és Vajner hat. eng. világítási vállalatánál, Piac-utca 26., főtrafik udvar, ahol a legelőnyösebb költségvetéssel díjtalanul szolgálhatnak.

— **Tegnap halottak.** Tegnap a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Budai Illés gör. kath. 20 éves, Albert Jolán róm. kath. 7 éves, Lupó László gör. kath. 1 hónapos.

— **Tánciskola.** Schaf János táncmester augusztus hó 27-ikén, kedden nyitja meg táncanfolyamát.

— **Férfiaknak nélkülözhetetlen a legújabb öngyújtó-készülék.** Darabja 1 korona 50 és 2 korona Mentze áruházában Kossuth-u. 4. sz.

Kilencéves tolvaj.

A kis betörő.

— augusztus 28.

(Saját tudósítónktól.) A fiatal bűnösök az utóbbi időben megdöbbentően gyakran szerepelnek a rendőrség fekete listáján. Tegnap is egy ilyen fiatal bűnös foglalkoztatta a rendőrséget, mely kilenc esztendő tolvaj ellen indított eljárást.

Kovács Józsefné Homok-utcai lakostól tegnap ismeretlen tettes ellopott 18 koronát. A lopás Kovácsné távollétében történt s a tettes az ablakon hatolhatott be. A rendőrség az asszony feljelentésére megindította a nyomozást, melynek eredménye lett. A nyomzó rendőrbiztos ugyanis megállapította, hogy a tolvaj senki más, mint Herbán Zoltán 9 éves gyermek.

A tolvaj csemete a Homok-utcaiban lakik szüleinél, valahogy megneszelte, hogy Kovácsné elmegy hazulról s ez idő alatt követte el fiatal korához képest nagy vakmerőséggel a betöréses lopást.

Azonban aztán nem kedvezett neki a szerencse.

Ugyanis a kis tolvaj a lopott pénzt elvitte egyik szatocs boltba és ottan az összes pénzéért cukrot kért.

A kereskedő először elámult, hogy a gyerek tizennyolc korona áru, ugynevezett selyem cukrot akar venni. Nem ment bele az ángro üzletbe, hanem sejtve, hogy a kis fiúhoz az a pénz nem egyenes úton jutott, a 18 koronát elvette tőle.

A gyerek egyideig siránkozott, de aztán félve, hogy bűneit felfedezik, szépen uszni engedte a lopott pénzt, csak hogy menekülhessen.

Azonban ez sem sikerült, mert nem sokára a rendőrség tette reá a kezét. A kis tolvajt javító intézetbe fogják vinni.

Távirat és telefon.

A székesfehérvári sztrájk.

Székesfehérvár, augusztus 28. Az ősi koronázó városban sztrájkbaléptek az összes ipari és kereskedelmi alkalmazottak, akik a szakszervezetekben tömörülnek. Handler Gy. ügyével szolidaritást vállaltak az összes munkások és a lakosság a munkátlanság veszedelmén kívül attól is tart, hogy tetlegességre kerül a dolog a szervezett és szervezetlen munkások között. A munkások ma megint nagy csoportokban verődtek össze a városháza tájékán és beszédjük tárgyát a szigorú ítélet teszi. Azt hiszik, hogy a polgármester közbenjárására lehetőleg ma, de legkésőbb még a közeli napok valamelyikén tisztázódik az ügy.

Egyes lapok azt írják, hogy a déli vasut munkásai is csatlakoztak a sztrájkolókhoz. Erre nézve az igazgatóság a következőket jelentette ki:

Abból, hogy a mi üzemünkben Székesfehérváron valamelyes forgalmi zavar történt volna a sztrájkból kifolyólag, egy szó sem igaz. Ha a legcsekélyebb ilyes-

fajta mozgalom történik, mi nyomban kapunk értesítést. Az pedig ma nem történt meg, sem tegnap, sem azelőtt.

Egy oláh képviselő távirata.

Budapest, augusztus 28. Meg írtuk tegnap ily címen, hogy a csik-szeredai honvédegyezred egy százados parancsára megtámadta Tamád község lakosságát. E hirt ma félhivatalosan megerősítik. A megsebesült parasztok közül két ember meghalt. Az oláh tanítók a katonák ellen izgatták a népet s a támadás ebből kifolyólag történt.

Marokkó.

London, augusztus 28. A Times jelenti Tangerből: Marokkói hivatalnokok a marokkói helyzetet nagyon pesszimiztikus n itélik meg. A sherif seregének az a hadosztálya, mely a Khmass-törzs ellen járt el, kénytelen volt Alkazarba visszavonulni. Egy másik hadosztály parancsnoka kijelenti, hogy kénytelen lesz Tetuanból visszavonulni, ha nem küldenek neki haladéktalanul csapaterősítéseket és municiót, mivel az összes hegyi törzsek egyesülnek a maguzen ellen.

London, augusztus 28. Tangerből jelentik: Muley Hafid Marakesben a zsidók küldöttségét fogadta. Biztosította őket, hogy a zsidók ezentul teljesen biztonságban érezhetik magukat. A mórok és zsidók — mondotta az új szultán — megférhetnek egymás mellett anélkül, hogy egymás jólétét gátolnák. Muley Hafid szavai, melyeknek a végén békét és jólétet kívánt, megnyugtatólag hatottak. A zsidóknak nincs többé okuk arra, hogy bántalmazások miatt panaszkodjanak. A pánik elmúlt.

Ujjongnak az oláhok.

Budapest, augusztus 28. A belényesi győzelem alkalmából az oláh lapok mai számai tele vannak ujjongással, öndicsérettel. Dörgedelmes cikkek keretében emlékeznek meg a nagy „norok”-ról s így a többek közt a Tribuna kijelenti, hogy a legközelebbi választás alkalmával Biharmegye összes függetlenségi képviselőjét elűzik a mandátumoktól.

Leleplezett leánykereskedők.

Budapest, augusztus 28. A szegedi rendőrség táviratban értesítette a budapesti rendőrfőkapitányságot, hogy Weisz Izrael szegedi lakos, egy fővárosi kereskedővel szövetségre lénykereskedéssel foglalkozik. Az eddigi nyomozás szerint Weisz szegedvidéki magyar leányokat exportált Buenos Ayresbe fejenként 50 koronáért. A jelenleg Budapesten tartózkodó Weisz Izrael és társának elfogatása végeit detektiveket küldtek ki.

Törvényszék.

§ **Csikóbojtár virtus.** Nagy legény volt Hajduböszörményben Csóka István csikóbojtár, ki február hónapban a böszörményi Tabovits korezmában ötödmagával mulatott. A mulatozásnak mi sem természetesebb verekedés lett a vége, mit a rendőrök megakartak akadályozni. A legények erre a rendőrökre rontottak, kik kénytelenek voltak visszavonulni. Ezen kis ügyért állott ma Csóka István társaival egyetemben a debreceni törvényszék előtt, mely a virtus kódó bojtárt egy havi, öt társát pedig 2—2 hetti fogházra ítélte jogerősen.

§ **Pénzhamisító suszter.** Szabó Miklós nyíregyházi suszter a múlt hónapban felment a fővárosba. Elment a munkásközvetítő elé és megszólított egy Ecker nevű nyomdászsegédet.

— Hallja, barátom, akar maga milliókat keresni?

— Hogy a fenébe ne akarnék. Egyelőre sokkal kevesebbel is beérem.

— Ne féljen semmit. A milliók meglesznek. Mink leszünk a világ leggazdagabb emberei.

Szabó ezután előadta, hogy van 140 korona készpénze és egy százkoronás bankjegykészlete. Felszólította a nyomdászt, szövetkezzék vele bankjegyhamisításra. Ecker színelég belement a dologba, de feljelentette Szabót, akit letartóztattak. A bíróság ma elítélte Szabó Miklóst egy hónapi fogházra. Ezt is vizsgálati fogsága által kitöltöttnek vették.

§ **A milliós főnyeremény.** Ismeretes, hogy Ekkert Antal bajai virágkereskedő bűnügyi feljelentést tett a bajai Kereskedelmi és Iparbank ellen, hogy ez Ekkert sorsjegyrészletívének kicserelésével szerezte meg a Jelzáloghitelbank főnyereményét. A bank részletívkönyveiben a kritikus helyeken, az Ekkert neve melletti sorsjegyszám-nál tintafolt és javítások találtak, minek következtében a törvényszék a könyveket zár alá vette és felküldötte Budapestre, ahol a vegyészszakértők a tintafoltot vegyileg felbontván, azt vizsgálat tárgyává tették. A törvényszékhez beérkezett vélemény szerint halvány nyomát találták a nyerő sorsjegyszámnak. A szabadkai törvényszék vizsgálóbírája — amint Bajáról táviratozzák — tegnap odaérkezett és a bajai rendőrkapitánnyal a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított Wagner Sándor bankkönyvezető lakásán házkutatást tartott. A házkutatás idején Wagner nem volt otthon és Budapesten tartózkodott. A lakásán elvégzett hivatalos funkció után a bizottság a Bajai Kereskedelmi és Iparbank helyiségeiben folytatta a vizsgálatot és Wagner íróasztalának magánfiókját is kinyitották. Rácz Károly járásbírói vizsgálóbíró beidézte a Budapestre az esti órákban hazaérkezett Wagner Sándor könyvelőt és kihirdette előtte a törvényszék vizsgálóbírájának azt a határozatát, hogy a házkutatások és a budapesti vegyész-szakértők véleményezése alapján azonnal elrendeli ellene az előzetes letartóztatást és Wagnert átadta a fogházfelügyelőnek. Wagner folyvást az ártatlanságát hangoztatja. Az előzetes letartóztatás ellen védője, dr. Vaisz Sándor hírneves budapesti kriminalista felebbezést jelentett be. A letartóztatott könyvelőt ma reggel a szabadkai ügyészség fogházába kísérték.

Éjszakai hírek.

— Express tudósítás. —

*) **Egy szép leány hőstettei.** Kolorado államban nemrég megtörtént, hogy Thorn Benlah kisasszony, a környék ünnepeit szépsége semmi rosszat sem sejtve lovagolt át egy hidon, amikor hirtelen vérfagyasztó bögés riasztotta meg és hátratekintve egy megvadult bikacsordát látott sebes iramban közeledni. Minthogy nem volt reménye rá, hogy a hid tulsó végét még idejében elérje, megsarkantyuzta a lovát és a következő percben a ló szép lovasával együtt, aki mindkét karjával a nyakába kapaszkodott, merész ivben a folyóba repült. Az odasiető pásztorok megdöbbenéssel látták a hölgyet lovával eltűnni a habok között, de mire leértek a partra, a szép leány lovával együtt felbukkant a vízből és a part felé usztak, hol a pásztorok a hőslélekű leányt örvendező éljenzéssel fogadták. Thorn Benlah kisasszony hősi cselekedetének híre hamar elterjedt a környéken és csakhamar kitűdött, hogy ez már nem az első hőstette. A szép leány rendkívüli ügyességre tett szert

az ijazásban, de áldja is érte az Istent, — hogy ezt az ügyességét megszerezte. Amikor ugyanis egy napon ijával a hátán hazatért, a ház olyan különösen csendesnek és elhagyatottnak látszott. Benyitva az ajtót, meghült ereiben a vér, mert alvó édesanyja mellett az ágyon egy óriási jaguárt látott, mely farkát mérgesen csóválta ide-oda. Thorn kissasszony érezte, hogy a vérszomjas fenevad a következő percben már édes anyja testébe fogja mélyeszeni körmeit, csendesen felhuzta iját és mielőtt még a jaguár észrevette volna, hegyes nyíl röpült a levegőn át, mely a jaguár szívébe furródott. Eleinte el sem akarták hinni, hogy a fiatal leány ennyi lélekjelenlétre és bátorságra volt képes, de a következő héten már kézzelfogható bizonyítékát adta hősiességének egy rablócsapat üldözésénél, mely a környék biztonságát már hetek óta veszélyeztette.

) Tanulók öngyilkossága. Érdekes előadást tartott nemrég Eulenburg tanár a berlini iskolaegészségügyi egyesületben a tanulók között előforduló öngyilkosságokról. A porosz iskolai hatóságok által rendelkezésére bocsátott hivatalos adatok alapján 1125 ilyen eset fordult elő 23 év alatt (1880—1903) Poroszország iskoláiban. 714 esetben 15 éven alóli fiúk, 164-ben ugyanilyen koru leányok követtek el öngyilkosságot, a 15—20 év közti korban a fiuknál 242, a leányoknál 5 öngyilkosság fordult elő. Ha ezen öngyilkossági esetek közül kiválasztjuk azokat, amelyek középiskolai tanulókra vonatkoznak, kiderül, hogy a 15 éven felüli korban 4-szer oly gyakori volt az öngyilkosság, mint a 16 éven alóliban. Az öngyilkosság oka gyanánt az eseteknek csaknem egyharmadrészében büntetéstől való félelem szerepel (336 eset), 70 esetben elmebaj, 18-ban szerelem, — a többiben a legkülönbözőbb, sokszor egészen jelentéktelen okok, mint például harag, szórakozástól, mulatságtól való eltiltás stb. Különösen tanulságos 284, kizárólag középiskolai tanulókon észlelt s egészen részletesen megvilágított eset. Ezek közül 29-ben kétségtelen elmezavar bizonyítható, 61 esetben családi terheltég mutatható ki, a felmenő ágon többszörös elmebaj, iszákosság stb. fordul elő. Az öngyilkosok közül 69 tanuló igen csekély tehetségű volt, azért nem tehetett kellő előmenetelt a tanulásban s szülei mégis tanulásra kényszerítették. Másik 68 tanulóval kiváló lelki tehetségek mellett jellemgyengeségek és jellemhibák szerepeltek, az alkohol és nemi excessusok romboló hatása kétségtelen. Igen sok más tanulóval teljesen célszerűtlen, hibás életrend, meg nem felelő olvasmány, a kornak meg nem felelő diákszokások majmolása állapítható meg. Sok esetben azonban semmiféle felvilágosítást nem adnak az öngyilkosság valószínű okáról. Tanulmánya során arra a következtetésre jutott Eulenburg, hogy az öngyilkosság előidézésében túlnyomóan a szülői házat terheli a felelősség, nem pedig az iskolát.

László Zsigmond állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Fogatosít helyben és vidéken:

! **Állatvizsgálatokat, védő-**
ojtásokat, heréléseket, tu-
berkulinozasi eljárásokat,
állatbiztosításokat, állat-
állományok rendszeres
évi feltügyeletét, kosmeti-
kai operatiokat. !

Debrecen, Csapó-u. 30.

Telefon 558. szám.

Előrehaladt időny miatt

nagy occasió vásár

a
nap- és eső-ernyő gyárban.

Piac-utca 43. sz.

Csinos, színes napernyők . . . 1:80
Elegáns fél selyem napernyők 2:50 3:—
A legfinom. félsely. napernyők 4:— 4:50
Elegáns mosható, vászon ernyők . 4:50
Tiszta selyem ernyők . 5:— 6:— 7:—
Fekete eső-ernyők és antucás 20 száza-
lékkal leszállítva. Eredeti francia mell-
fűzők 3 K-tól kezdve.

Javítások és áthuzások olcsón és pontosan
eszközöltessenek.

Olcsó jelzalogkölcsonök.

A Debreceni Ref. Egyház-
megye gazdasági bizottsága köz-
hírré teszi, hogy jelzalogi beke-
belezésre félévénként fizetendő
6 százalék mellett kölcsönököt
nyujt. Kölcsönkérvények dr.
Szücs Géza egyházmegy. ügyész
irodájában adandók be. (Szé-
chényi-utca 14. szám alatt.)

Kulcsár József bronzműves.

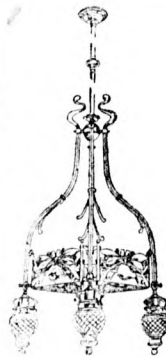
DEBRECZEN, Szent Anna-utca 6. szám.

Készít mindennemű

sárgaréz és bronzárukat,

légszesz, acetylen és villamos csillárokat. Csillárok
átalakítását petroleum és légszeszről villamosra, vagy
légszesz és villamosra (combináltra).

Uj átalakításokat és minden e szakmába vágó ja-
vításokat elfogad, gyorsan, szakszerűen és jutá-
nyos árák mellett eszközöl. 646

Levelező-lapon tessék értesíteni, házhöz megyek a munkát átvenni.

Értesítés.

Tudatom a n. é. közönséggel, hogy 30 év óta fennálló posztó és kézműáru nagykereskedésemet divat gyapjuszövet és bélés áruosztálylyal bővítettem ki.

Raktáron tartok: hazai, angol, skót, öltöny, felöltő és téli kabát szöveteket, selyem, bársony mellény és bélésárukat.

Előnyös összeköttetésem folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legolcsóbb határozott gyári árakban számíthatom. — Kivánatra mintákkal is szolgálhatok, vagy kiválasztás végett házhöz küldöm a végeket. B. pártfogásukat kérve, vagyok tisztelettel **FISCHER ADOLF** Piac-utca 61. sz.

☛ Mindennap más kirakat ☛

„Bankegyesület Részvénytársaság“

Debreczen, Piac-utca 72. sz.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.
Leszámítol váltókat, utalványokat, nyilt tételeket stb.
Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyujt beke-
belezés mellett földbirtokokra és házakra.
Előlegget ad értékpapírokra, árukra stb.
Átvész tőzsdei megbízásokat.
Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) szám-
lára, pénztárjegyekre és
vállalkozik minden egyéb bankügylet kötésére is.

Az igazgatóság,

Képviselő kerestetik.

Bécsi kereskedő-ház keres egy itt és a környéken, különlegességek elárúsítása céljából (bevezetett forgalmi cikkek) fűszerek, drogueristák és gyógytáraknál jól bevezetett ügynököt magas jutalék ellenében. Ajánlatok „Erfolg 64,237“ jelige alatt M. Dukas Nachfolger hirdetési irodájába Wien I. Wollzeile 9. kéretnek.

Minden tanintézetben használt hivatalos összeállítás szerint előállított

tankönyvek

új és használt állapotban, rajzszerek, írószerek füzetek, iskolatáskák stb.

jutányos árban kaphatók

TELEGDI K. LAJOS

utóda EPERJESSY ISTVÁN

könyv- és papírkereskedésében

a.

≈ Városháza épületében. ≈

Ha köszvényben vagy csuzban szenved, ha rheumaticus bántalmak gyötrik, használja az orvosilag kipróbált s kiváló jónak elismert

Tölgyfa-balzsamot,

mely a legrövidebb idő alatt megszünteti s gyógyítja a legfájdalmasabb köszvényes vagy csuzos betegségeket, hát- és derékfájást, a kezek és lábak csuzos szaggatását.

A tölgyfa-balzsam a balzsamok királya,

mert hatása gyors s biztos. Mint lob- s daganatoszlító szer is páratlan!
Csak külsőleg használandó, egyszerű bekenés által.

Egy próba meggyőz arról, hogy a tölgyfa-balzsam legjobb szer a csúz, köszvény, rheuma, ülőidegzsébe (ischiás) ellen feltalált összes szerek között.

==== I üveg tölgyfa-balzsam ára: I korona 50 fillér. ====

Kapható:

22

Mihalovits Jenő gyógyszerárában Debreczenben.

HIRDESSÜNK

DEBRECZEN

szimű politikai napilapban. — Kiadóhivatal: Arany János-utca 2.

Telefon sz. 518.

Telefon sz. 518.

Leghelyesebben mindenki akkor cselekszik,

ha szükségletét,

**Illatszerekben. Piperecikkekben. Gyógy-
árukban. Gyógyszerkülönlegességekben.**

Kötszerárúkbán stb.

a Rác-féle

„ANGYAL“ droguériában

szerzi be.

Debreczen, Piac-utca 42. szám,

◀ a „Hungária“-kávéházzal szemben. ▶

APRÓ HIRDETÉSEK

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szög 6 fill.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Postakönyveket félárban lehet venni a kiadóhivatalban.

2-3 tanuló jutányos ellátásra elfogadjok. Varga-u. 23. Kereszt épület.

Csemege szőlőt ajánlok kereskedők- és magánfogyasztók részére a legolcsóbb napi ár mellett. Darvas Miksa szőlő kivitele Debrecen. Telefon 294. 725

Eladó 1 nyilas szőlő házzal együtt Boldogkert I. járás 37. sz. Bővebbet a csósznál. 721

Ügyes takarítónő, ki a patló-fényezéshez is ért, azonnal felvétetik. Cim a kiadóban.

Nagy singer varrógép olesón eladó Arany János-u. 8. 711

Eladó. Szilágy megyei Peér községben eladó mintegy 130 magyar hold (1200 □ öllel) 50 hold erdő, szántó, 24 hold fordulás 3 erba, 4 hold rét van. Értekezhetni Tarczali Károlyné tulajdonossal Peérban.

Tanuló felvétetik Balogh M. J. fűszer-, vegyes üzletében Debreczen, Hatvan-utca 15. szám alatt. 661

Debreczeni Első Villamossági és Elektrotechnikai Vállalat. Telefon 168.

Erőátvitel, Villamos világítás, villámhárítók, házi és magán telefonok, villamos zárok tűz-betörés elleni jelző készülékek, villamos csengők berendezése és jó karban tartása, évi bérlet mellett. Gyógyászati, Fizikai, Matematikai készülékek készítése és javítása, felszerelési anyagok. Kerékpárok és alkatrész raktára. Saját motor erővel berendezett galván-telep.

FÖLDVÁRI L.,

Debreczen, Kossuth-utca 1. az udvarban.
Tanulók felvétetnek.

Kiadó. Piac-utca 46. szám alatt egy kis üzlethelyiség kiadó. Értekezhetni Békés Lajos uridivat üzletében.

Üzletnek, sörháznak vagy irodának alkalmas utcai lakás vagy ház kiadó Hunyadi-utca 19. Értekezhetni Szt. Anna-u. 48. 664

Kevésbé használt rövid zongorát keresek. Békés Emil Vörösmarty-utca 1.

100 db szindarab féláron eladó. Darabos-utca 38. Kereszt épületben.

Fél áron!

Tankönyvek az összes fiu- és leányiskolákban használandó tankönyvek csakis HARMATHY antiquariumában kaphatók Debreczen Fűvészkert-u. 14. A világhírű „Pique Progres” szivarkahüvelyek egyedüli elárúsítója.

Növendék, LEANY s FIUK részére
alkalmas fehéreneműek

paplanok matraccok
továbbá

szőnyeg függöny

és

linoleum

óriási választékban

Bosznay J. és Társa

cégnél Kossuth-utca 5.

Villamos-világítási és erőátviteli

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreceni építésvezetőse

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szaksterü felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál. Villágítótestek, csillárok és szerelvények dus választéka.

Telefon szám: 568.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR.

Iskolás fiúk és leányok

részére,

ingek, nadrágok, szoknyák, hálókabátok, harisnyák, zsebkendők, gallérok, kézelők és nyakkendők.

Intézetek részére előírás szerint.

536

Legbiztosabb szépítőszér a

Fáy-féle Arc-Crém

hatása csodás! Szépit, fiatalít! Legkítűnőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arc bőr tisztátalanságai ellen. Egy tégely 1 kor., hozzá való „Fáy” szappan 1 korona.

illatszerek minden illatban

1-2-3 koronés üvege.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel- és külföldi gyógyszer különlegességeknek, pipere cikkeknek és hasonszerűi gyógyszereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferenc

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-u. 8.

„Arany egyszervu” gyógyszertár.

Telefon 496. szám.

Kitűnő

csemege szőlő

kapható Kardos László csemege szőlő-telepéről Simonyi-ut 11. Telefon 114. Elárúsító hely Városház sark, a Rózsa-utca elején.

Felhívás!

a t. gazdálkodók és géptulajdonosokhoz!

Ajánlom vizmentes asztagtakaró és cséplőgépekre való ponyvaimat, szegedi kender zsákokat, gyapju zsákokat, pokróczokat, zsákkötöző és dohány-zsinegeket olesó árban.

„HUNGÁRIA” kéveköttő 100 drb. 5 kor,

Kívánatra mintát is küldök.

WIENER ADOLF

gyári raktára, ponyva és zsákkötöző intézete DEBRECZEN,

(Kossuth-u. 27. sz.) 526,

Tőzsdei szakember

kitűnő tanácsossal szolgál, mely által már csekélyebb összeggel és korlátozott risikóval az árfolyamnak úgy esése, mint emelkedése teljesen kihasználható. Működése miatt jutalék csak a tiszta nyereségből fizetendő. Megkeresést „Weisz József Budapest, Postafüke 151.” alá kérek.

ÚJ ZSÁKKÖLCSÖNZŐ INTÉZET.

A gazda közönség figyelmébe.

Van szerencsém a gazdálkodó és géptulajdonosok b. figyelmébe ajánlani azon körülményt, hogy Debreczenben Piac-utca 66. szám alatt zsákkötöző intézetet nyitottam. Raktáron tartok legjobbmínőségű kenderzsákokat, melyeket jutányos áron bocsájtok a gazdálkodók és géptulajdonosok rendelkezésére.

Raktáron tartok továbbá vizmentes ponyvákat, elsőrendű anyagból készült zsákkötöző és dohány zsineget, és minden e szakmába vágó dolgokat, melyeket jutányos árban árulok.

Tisztelettel

Bergel Dániel

zsák és ponyvakötöző intézete Debreczenben, Piac-utca 66. szám.

Mindennemü nyári ruhák

tisztítását

jutányos árak mellett eszközli

Koncz József

gőzerőre berendezett kelmefestő és vegyeszeti ruhatisztító intézete

Debreczen, Vár-utca 3. sz., (zöld épületében) és Batthyány-utca 2. szám. 642